

D 12

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan avseende auktoriserade revisorn A-son och har därför öppnat detta disciplinärende. Med anledning av anmälan har RN tagit del av A-sons revisionsdokumentation avseende revisionsuppdrag i två aktiebolag (moder- och dotterbolaget) för räkenskapsåret 1 maj 2009–30 april 2010.

Av handlingarna i ärendet framgår följande.

Vid utgången av räkenskapsåret 2008/09 uppgick fritt eget kapital i moderbolaget till 23 tkr och i dotterbolaget till 10 594 tkr. Under räkenskapsåret 2009/10 beslutade båda bolagen om vinstutdelning om vardera 750 tkr. I moderbolaget beslutades om utdelningen vid en extra bolagsstämma den 5 november 2009. Av en handling benämnd *Utdelning av resultat*, daterad samma dag och undertecknad av moderbolagets styrelseordförande, framgår att den beslutade vinstutdelningen skulle utbetalas till respektive aktieägare under november eller december 2009. Av moderbolagets årsredovisning för räkenskapsåret 2009/10 framgår att den beslutade vinstutdelningen vid räkenskapsårets slut var verkställd.

A-son har uppgett följande.

Beslut om vinstutdelning om 750 tkr fattades på extra bolagsstämmor i båda bolagen. Beslutet fattades först i dotterbolaget och därefter i moderbolaget. Dotterbolaget hade vid utgången av räkenskapsåret 2008/09 fritt eget kapital om 10 594 tkr. Utdelningen rymdes väl inom det fria egna kapitalet. I moderbolaget uppgick fritt eget kapital vid utgången av räkenskapsåret 2009/10 till 2 tkr varför någon kapitalbrist inte förelåg. Mot denna bakgrund gjorde han ingen anmärkning i revisionsberättelsen för moderbolaget.

Han erhöll inte för något av bolagen något sådant yttrande eller någon sådan redogörelse som styrelsen ska upprätta enligt bestämmelserna i 18 kap. 4 respektive 6 §§ aktiebolagslagen (2005:551). När han i efterhand fick kännedom om utdelningarna och för bolagen påtalade vad som åligger styrelsen enligt nämnda bestämmelser fick han beskedet att några handlingar enligt 18 kap. aktiebolagslagen inte hade upprättats. Han ansåg inte att denna brist var så pass allvarlig att den skulle medföra anmärkning i någon av revisionsberättelserna.

RN gör följande bedömning.

Enligt 9 kap. 33 § andra stycket aktiebolagslagen ska en revisor anmärka i revisionsberättelsen bl.a. om det framkommit att styrelsen har handlat i strid med denna lag.

Enligt 17 kap. 3 § första stycket aktiebolagslagen får en värdeöverföring inte äga rum om det inte efter överföringen finns full täckning för bolagets bundna egna kapital. Beräkningen ska grunda sig på den senast fastställda balansräkningen med beaktande av ändringar i det bundna egna kapitalet som har skett efter balansdagen. Även om utdelning är tillåten enligt första stycket får ett bolag, enligt andra stycket i samma paragraf, endast genomföra en värdeöverföring om den framstår som försvarlig med hänsyn till 1) de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet, och 2) bolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt. Enligt 17 kap. 4 § samma lag får värdeöverföringar under tiden från och med den årsstämma där resultaträkningen och balansräkningen för ett räkenskapsår har fastställts fram till nästa årsstämma (s.k. efterutdelning) ske med ett sammanlagt belopp som uppgår till högst det belopp som vid den första årsstämman var tillgängligt enligt 3 § första stycket.

Den efterutdelning som beslutades på moderbolagets extrastämma under räkenskapsåret 2009/10 överskred det utdelningsbara beloppet enligt årsredovisningen för räkenskapsåret 2008/09. Som framgår ovan verkställdes utdelningen vilket strider mot 17 kap. 4 § aktiebolagslagen. Bolagets styrelse åsidosatte därigenom en av aktiebolagslagens kapitalskyddsregler. Genom att inte anmärka på detta i revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2009/10 har A-son åsidosatt god revisionsred.¹

Enligt 18 kap. 4 § aktiebolagslagen ska till ett förslag om vinstutdelning fogas ett yttrande från styrelsen om huruvida den föreslagna vinstutdelningen är försvarlig med hänsyn till vad som anges om värdeöverföringar i 17 kap. 3 § andra och tredje styckena samma lag. Av förarbetena till aktiebolagslagen framgår att syftet med det aktuella yttrandet bl.a. är att underlätta för borgenärer och kontrollerande myndigheter att bilda sig en uppfattning om hur styrelsen har tillämpat försiktighetsregeln. Yttrandet ska enligt förarbetena finnas tillgängligt hos bolaget för den som i efterhand vill granska ett värdeöverföringsbeslut.²

För det fall ett beslut om vinstutdelning ska prövas på en bolagstämma där årsredovisningen inte ska behandlas ska dessutom enligt 18 kap. 6 § aktiebolagslagen bl.a. bifogas en redogörelse, undertecknad av styrelsen, för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning som inträffat efter det att årsredovisningen lämnades. Styrelsens redogörelse ska granskas av bolagets revisor. Denne ska avge ett yttrande över redogörelsen och uttala sig om huruvida bolagstämman bör besluta i enlighet med förslaget.

Både moder- och dotterbolagets styrelser har i strid med aktiebolagslagens regler underlåtit att upprätta yttranden och redogörelser enligt 18 kap. 4 och 6 §§ aktiebolagslagen. Genom att inte anmärka på detta i revisionsberättelsen för respektive bolag har A-son åsidosatt god revisionsred.

A-son har i nu redovisade avseenden åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Han ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. Med hänsyn till att det som läggs honom till last är allvarligt finner RN att han ska meddelas varning.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, f.d. hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattedirektören Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, auktoriserade revisorn Maria Danckler, avdelningschefen Eva Ekström, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Björn Sundqvist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit tf. myndighetschefen Adam Diamant, avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson, revisionsdirektören Sören Bergner samt avdelningsdirektören Kári Ólafsson som föredragit ärendet.

¹ Jfr. t.ex. RN:s beslut den 8 februari 2007 i ärende dnr 2006-1542 (se referat D 9/07 i RN:s praxissamling).

² Prop. 2004/05:85 s. 388.